

نسل مهدوی

چگونگی شکل‌گیری هویت دینی در کودکان

سمیه باغبادی

www.ketab.ir

نسل مهدوی

چگونگی شکل‌گیری هویت دینی در کودکان

نویسنده: سمیه باغبادی
ناشر: انتشارات کتاب جمران
ویراستار: حسام‌الدین حقیقیان
چاپ و صحافی: خانه چاپ جمران
بخش: کتاب جمران ۰۹۱۲۱۵۱۸۱۴۹
چاپ: سوم، زمستان ۱۴۰۲
شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

سرشناسه:
عنوان و نام پدیدآور: نسل مهدوی/ نویسنده سمیه باغبادی؛ ویراستار حقیقیان.
مشخصات نشر:
شابک:
وضعیت فهرست نویسی:
یادداشت:
موضوع:
موضوع:
موضوع:
موضوع:
موضوع:
موضوع:
موضوع:
رده بندی کنگره:
رده بندی دهوی:
شماره کتابشناسی ملی:

باغبادی، سمیه، ۱۳۶۱-
قم: کتاب جمران، ۱۳۹۶.
۹۷۸-۹۶۴-۹۷۳-۵۵۶-۶
فیبیا
کتابنامه: ص. [۱۰۷]- [۱۱۱]؛ همچنین به صورت زیرنویس.
تعلیمات دینی اسلامی برای کودکان
تربیت خانوادگی -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
کودکان مسلمان -- زندگی مذهبی
اسلام و آموزش و پرورش
مهدویت
Mahdism
BPT۵۲/۲/ب۱۸.ن۵ ۱۳۹۶
۲۹۷/۶۴۴
۵۰۴۸۸۵

ketabejamkaran.ir

@ketabejamkaran

t.me/jamkaranbook

دفتر مرکزی پژوهش و نشر: قم، خیابان شهید فاطمی،
کوچه ۷۸، پلاک ۶، انتشارات کتاب جمران، تلفن
شماره: ۰۲۵۳۷۷۳۲۲۲۲، کد پستی: ۳۷۱۵۶۶۴۴۳

فهرست

۹	مقدمه مؤلف
	فصل اول: عوامل مؤثر بر شکل‌گیری هویت دینی در کودکان ۱۱/
۱۱	الف. عوامل درونی
۱۱	۱. عوامل وراثتی
۱۳	۱-۱. وراثت و اخلاق
۱۶	۱-۲. وراثت و محیط
۱۸	۲. مسائل فطری
۱۸	۲-۱. تعریف فطرت
۱۹	۲-۲. اقسام امور فطری
۱۹	بینش‌های فطری
۲۰	گرایش‌های فطری
۲۱	۲-۳. فطرت و تربیت
۲۴	۳. اراده
۲۵	ب. عوامل بیرونی یا محیطی
۲۵	۱. عوامل انسانی
۲۵	۱-۱. خانواده
۲۸	۱-۲. دوستان و معاشران
۲۹	۱-۳. فرهنگ و اجتماع
۳۱	۲. عوامل غیر انسانی

۳۱	۲-۱. تغذیه
۳۳	غذای حرام
۳۴	۲-۲. شرایط جغرافیایی و طبیعی
۳۶	۲-۳. فیلم و تلویزیون
۳۸	۲-۴. سختی‌ها و مشکلات
۴۰	۲-۵. عوامل ماورای طبیعت

فصل دوم: مراحل شکل‌گیری هویت دینی در کودکان / ۴۳

۴۳	الف. قبل از تولد
۴۳	۱. پیش از آمیزش
۴۴	۲. هنگام آمیزش
۴۴	۲-۱. تغذیه
۴۴	۲-۲. حالات پدر و مادر
۴۵	۲-۳. زمان‌های مطلوب و زمان‌های مکروه
۴۶	۲-۴. ادعیه و اذکار
۴۷	۳. دوران بارداری
۵۰	ب. بعد از تولد
۵۰	۱. تولد تا سه سالگی
۵۲	توصیه‌های اسلام برای بعد از تولد
۵۴	۱-۱. شیرمادر
۵۵	شرایط و نکاتی برای شیردادن به کودک
۵۷	۱-۲. تقلید در کودکان
۵۹	۱-۳. تلقین‌پذیری در کودکان
۶۰	۱-۴. حس استقلال طلبی و اعتماد به نفس
۶۲	۱-۵. خشم
۶۳	۱-۶. پرورش‌های اخلاق
۶۵	۱-۷. آموزش
۶۶	۲. سه تا هفت سالگی
۶۹	۲-۱. آموزش
۷۰	۲-۲. عبادت تمرینی

فصل سوم: روش های اثرگذار بر شکل گیری هویت دینی در کودکان / ۷۳

۷۳	۱. روش الگویی
۷۷	۲. روش گفتاری
۷۸	۱-۲. تذکر و یادآوری
۷۸	۲-۲. معرفی خدا
۸۰	۲-۳. موعظه و نصیحت
۸۰	۳. روش محبت
۸۱	۱-۳. آثار محبت
۸۲	۲-۳. شیوه های ابراز محبت
۸۳	۳-۳. عوارض کمبود محبت
۸۴	۳-۴. زیان های افراط در محبت
۸۶	۴. روش تکریم و احترام
۸۷	۱-۴. کیفیت احترام
۸۸	۲-۴. شیوه های احترام و تکریم
۸۹	۵. روش تغافل
۹۰	۶. روش عفو
۹۱	۷. روش داستان گویی
۹۳	۸. روش تشویق و تنبیه
۹۳	۱-۸. تشویق
۹۵	۲-۸. تنبیه
۹۸	۹. روش عادت
۱۰۰	۱۰. روش تداعی معانی
۱۰۰	۱۱. روش آموزش
۱۰۲	الف. زمان های مناسب برای آموزش
۱۰۲	ب. موضوعات مناسب برای آموزش
۱۰۵	خاتمه

مقدمه مؤلف

هویت هرانسان برداشتی است که از خود دارد. ارزش‌ها، عقاید و اهدافی که هر فرد به درستی درک کرده، خود را به آنها معتقد می‌داند و آنها را به کار می‌بندد، هویت او را می‌سازد. هویت دینی، ارتباط و نسبتی است که آدمی با دین دارد. فردی که از هویت دینی برخوردار است و تمام رفتار و اعمالش ریشه در دین دارد، با اعتقاد قلبی به دین عمل می‌کند و به سعادت می‌رسد.

برای تربیت نسلی مهدوی باید تلاش کرد تا کودکانی با هویت دینی مطلوب پرورش داد؛ چرا که فردی با هویت دینی مطلوب، انسانی هدفمند است. هویت دینی، فلسفه حیات و هویت یک فرد را تشکیل می‌دهد و بر جهت‌گیری‌های او در زمینه‌های مختلف تأثیر می‌گذارد. پس از تثبیت هویت دینی، رفتارهای فردی و اجتماعی، بر اساس آرمان‌ها و هدف‌های دین شکل می‌گیرد. چنین فردی می‌تواند زندگی مورد رضایت امام زمان عجل الله تعالی فرجه له داشته باشد و جزء یاران ایشان قرار گیرد.

شکل‌گیری هویت دینی، از نخستین روزهای زندگی و حتی پیش از تولد آغاز می‌شود و در طی مراحل شکل می‌گیرد و تا آخرین لحظات حیات ادامه می‌یابد. دوران کودکی، مهم‌ترین و تأثیرگذارترین دوره زندگی انسان است که طلایی‌ترین بخش آن تا قبل از هفت سالگی است و بقیه عمر، برداشت میوه‌هایی است که

در این دوران کاشته می‌شود. روایات ائمه معصومان علیهم‌السلام نیز بر اهمیت دوره‌های آغازین زندگی در رشد و تعالی انسان تأکید دارد. امام علی علیه‌السلام می‌فرماید: «مَنْ لَمْ يَتَعَلَّمْ فِي الصَّغَرِ لَمْ يَتَقَدَّمْ فِي الْكِبَرِ؛ کسی که در کودکی نیاموزد، به مقام ارجمندی نرسد»^۱.

والدین و مربیان کودکان که متولیان تربیت هستند، باید با دقت کافی به این مرحله از رشد توجه کنند تا بتوانند در انجام وظیفه خود موفق باشند که آن رساندن کودکان به مقام واقعی انسانیت و تربیت نسلی مهدوی است. حضرت علی علیه‌السلام می‌فرماید: «إِنَّكَ مَسْوُولٌ عَمَّا وُلِّيْتَهُ بِهِ مِنْ حُسْنِ الْأَدَبِ وَالِدِلَالَةِ عَلَي رَبِّهِ؛ همانا تو مسئول آن چیزی هستی که متولی اش شده‌ای، از جمله نیکو ادب کردن (فرزند) و آشنا کردن وی با خدایش»^۲.

بنابراین، والدین و مربیان باید با چگونگی شکل‌گیری هویت دینی و روش‌های تربیت دینی و عوامل و مراحل آن آشنا شوند تا بتوانند کودکانی با هویت دینی مطلوب و مورد رضایت حضرت صاحب‌الزمان عجل‌الله‌تعالی‌فرجه تربیت کنند. از طرفی، لازمه پرورش نسلی مهدوی، تربیت کودکانی با هویت دینی است؛ از این رو، باید از همان روزهای نخست زندگی کودک و حتی قبل از تولدش به فکر تربیت دینی او باشیم.

من الله التوفيق

سمیه باغبادی

۱. محمد، محمدی ری شهری، میزان الحکمة، ج ۲، ص ۱۶۱۴.

۲. محمدباقر، مجلسی، بحارالانوار، ج ۷۱، ص ۶.